

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. lapkričio 21 d. Nr. 21RE- (AG-847/01-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė), Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. P. P. skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas A. P. P. (toliau – ir pareiškėjas) skunde Komisijos prašo panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija, atsakovė) 2024-10-14 atsakymą Nr. A51-147911/24(3.3.2.26E-INF) „Dėl saugaus eismo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti atsakovę pateikti tinkamą atsakymą.

Paaiškinio, kad Administracija nepateikė kokybiško atsakymo ir neinformavo dėl savo veiksmų motyvų. Pareiškėjas 2024-09-18 atsakovei pateikė skundą, kuriuo prašė išnagrinėti klausimą Eismo saugumo komisijoje (toliau – ir ESK). Klausimas rimtas ir pareiškėjas norėjo, kad su juo būtų supažindintas platesnis ratas specialistų, organizacijų, kurios Eismo saugumo komisijose nagrinėja įvairius klausimus, susijusius su eismo sauga. Rašte išdėstyta vieno specialisto nuomonė ir nėra pateikiami jokie argumentai, teisės aktai, kuriais vadovaujasi, atsisakant nagrinėti klausimą Eismo saugumo komisijoje. Pareiškėjo manymu, jo skundas išnagrinėtas netinkamai (b. l. 1).

Administracija prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjas skundu objektyviai nepagrindžia nė vieno Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnyje numatyto pagrindo, kuriuo vadovaujantis Raštas galėtų būti panaikintas. Administracijoje 2024-09-19 buvo gautas pareiškėjo prašymas (reg. Nr. A50-37059/24), pateiktas bendrai Administracijai, jame buvo išreikštas pageidavimas išnagrinėti situaciją Eismo saugumo komisijoje. Pagrindinis prašyme keliamas klausimas buvo, kaip eismo dalyviams suprasti, kur yra „daugiabučių kiemas“ (pareiškėjas prašyme nurodė konkrečią teritoriją). Susipažinus su pareiškėjo prašymo turiniu ir įvertinus jame keliamą klausimą (pareiškėjo prašomos pateikti informacijos turinį), Eismo saugumo komisijos tikslą bei tai, kad prašymo nagrinėjimas nėra Eismo saugumo komisijos kompetencija, prašymo nagrinėjamas buvo pavestas nagrinėti pagal kompetenciją atsakingam Administracijos padaliniiui – Infrastruktūros grupei.

Eismo saugumo komisijos tikslas yra formuoti Vilniaus miesto savivaldybės eismo saugumo politiką bei stebėti jos įgyvendinimą, o ne spręsti konkrečiame kieme ir garažų teritorijoje Kelių eismo taisyklių taikymo problemas pagal atskirų pareiškėjų prašymus (Vilniaus miesto savivaldybės eismo saugumo komisijos nuostatų, patvirtintų Administracijos direktoriaus 2021-06-06 įsakymu Nr. 30-1481/21 (toliau – ESK nuostatai), 5 punktas). Vadovaujantis Administracijos Infrastruktūros grupės nuostatais, patvirtintais Administracijos direktoriaus 2023-09-27 įsakymu Nr. 40-350/23 (toliau – Nuostatai), Infrastruktūros grupė, be kita ko, įstatymų nustatyta tvarka nagrinėja fizinių ir

juridinių asmenų prašymus, skundus, siūlymus, imasi priemonių nustatytiems pažeidimams bei trūkumams šalinti, siūlymams įgyvendinti (Nuostatų 9.41 papunktis); teikia asmenims įstatymų nustatytą turimą informaciją (Nuostatų 9.44 papunktis); konsultuoja asmenis grupės kompetencijos klausimais (Nuostatų 9.45 papunktis). Infrastruktūros grupė sprendžia ir su eismo organizavimu susijusius klausimus (Nuostatų 9.12 – 9.16 papunkčiai). Be to, vadovaujantis Nuostatais, dalyvauja eismo saugumo komisijos darbe, organizuoja eismo saugumo strateginių planų sudarymą, derina laikinų eismo organizavimo pakeitimų projektinius sprendinius, statybos darbų organizavimo projektus (Nuostatų 9.22 papunktis), kas taip pat patvirtina, kad Infrastruktūros grupei žinoma, kokie klausimai nagrinėtini Eismo saugumo komisijoje, o kokiais klausimais prašymai nagrinėtini Infrastruktūros grupėje.

Nagrinėjamu atveju, kaip minėta, įvertinus prašymo turinį, buvo nustatyta, kad prašymo nagrinėjimas pagal kompetenciją priskirtinas Infrastruktūros grupei, dėl to būtent šiam padaliniui ir buvo perduotas nagrinėti. Nors formaliu požiūriu pareiškėjui nebuvo pranešta apie tai, kad jo prašymas bus nagrinėjamas ne Eismo saugumo komisijoje, o pagal kompetenciją atsakingame Administracijos padalinyje, tačiau tai savaime nedaro Rašto neteisėtu, nes, viena vertus, pats prašymas buvo adresuotas Administracijai, tik išreiškiant pageidavimą jį nagrinėti Eismo saugumo komisijoje (nors tai neatitinka šios komisijos tikslo). Kita vertus, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) nėra numatyta, kad viešojo administravimo subjektas privalo išaiškinti pareiškėjui, dėl ko atitinkama institucija nėra kompetentinga nagrinėti pareiškėjo klausimo. VAI tik numato, kaip viešojo administravimo subjektui elgtis gavus prašymą ar skundą, kai viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo (VAI 11 straipsnio 4 dalis).

Nustačius, kad pareiškėjo prašymo nagrinėjimas priskirtinas konkrečios Administracijos padalinio kompetencijai, prašymo nagrinėjimas dėl to ir buvo pavestas atitinkamam padaliniui, neperduodant jo nagrinėti Eismo saugumo komisijoje. Tai iš esmės atitinka VAI 11 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą reglamentavimą, iš kurio yra aišku, jog prašymai perduodami spręsti kitam viešojo administravimo subjektui tik tais atvejais, kai viešojo administravimo subjektas (kuriame gautas prašymas) pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme išdėstyto klausimo.

Šis paaiškinimas šiame atsiliepime nelaikytinas Rašto papildymu, nes Raštu pareiškėjui yra išsamiai, aiškiai ir adekvačiai atsakyta į jo prašyme iškeltą klausimą pagal kompetenciją. Pastebėtina, kad ir pats pareiškėjas skunde Komisijai nekelia klausimo dėl Rašto turinio, kiek jis susijęs su jo prašyme pateikto klausimo analize. Dėl to Administracija neturi pagrindo plačiau pasisakyti šiuo aspektu. Vienintelis motyvas, dėl kurio pareiškėjas nesutinka su Raštu, yra tas, kad jo prašymas nebuvo išnagrinėtas Eismo saugumo komisijoje, kaip to pageidavo pareiškėjas. Būtent šiuo aspektu ir yra pasisakyta šiame atsiliepime, aiškiai ir išsamiai pagrindžiant, dėl ko Rašte neprivalėjo būti pasisakyta dėl prašymo nagrinėjimo Eismo saugumo komisijoje.

Raštas negali būti laikomas „vieno specialisto nuomone“, kaip manoma pareiškėjo skunde. Nors Administracijoje atsakymai gali būti pasirašomi vieno asmens, tačiau tai negali būti suprantama taip, kad atsakymas yra rengiamas vieno asmens asmeninės nuomonės pagrindu. Šiuo atveju prašymo nagrinėjimas buvo priskirtas nagrinėti Infrastruktūros grupei, kaip už prašymo nagrinėjimą atsakingam Administracijos padaliniui (b. l. 39-42).

Skundas tenkintinas

Remiantis byloje esančia medžiaga, nustatyta, kad 2024-09-19 Administracija gavo prašymą, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti situaciją Eismo saugumo komisijoje. Nurodė, kad istorija prasidėjo 2024-05-04, (*duomenys neskelbtini*), prie pėsčiųjų tilto per Oslo gatvę buvo atliktas naujų takų projektavimas, kurio metu sudėti perėjos ženklai, viskas suženklinta. Pareiškėjas atkreipė dėmesį, kad perėjos ženklai gali būti netikslūs ir klaidinantys, nes čia ne gatvės, o daugiabučių kiemai, privažiavimai prie daugiabučių, kur galioja „Gyvenamosios zonos“ eismo organizavimas. Nustebino savivaldybės atsakymas į kreipimąsi ir pozicija, kad tai nėra daugiabučių kiemai, privažiavimai prie

daugiabučių. Tai reiškia, savivaldybės manymu, jog motorizuoti eismo dalyviai gali važiuoti maksimaliu leistinu 50 km/h greičiu ir pėstieji neturi pirmenybės prieš juos. Atviras klausimas ESK, ar čia daugiabučių teritorija, ar ne, ar tokia pozicija yra gera, o gal reikia keisti KET, kad abstrakti frazė „kiemas“ būtų aiškiau aprašytas ar panaikintas, jog nekiltų subjektyvių pasvarstymų ar tai „gyvenamoji zona“ ar ne. Kitu atveju privalo atsirasti „Gyvenamosios zonos“ ženklai, arba reikia perspėti gyventojus, kad gali nesitikėti savivaldybės pagalbos, jei įvyks koks eismo įvykis, kur kieme būtų partrenktas vaikas. Pareiškėjo nuogastavimus dėl subjektyviai suprantamo KET traktavimo sustiprina 2024-09-17 papildomas atsakymas iš savivaldybės. Administracijos pozicija, kad eismo dalyviai turi patys subjektyviai suprasti, kur prasideda įsivaizduojamas daugiabučio kiemas, ir kur baigiasi. Nors pati Administracija maišosi ir teikia vienas kitam prieštaraujančius atsakymus ir nežino, kur tame pačiame viešame privažiavimo kelyje (ne gatvėje) prie daugiabučių tas įsivaizduojamas mistinis kiemas prasideda ir baigiasi. Labai pavojingas Administracijos požiūris į teisės aktų spragą ir aklas problemos nagrinėjimas, priimant sprendimą, kad viskas gerai. Pareiškėjas prašė iš esmės išnagrinėti situaciją ir pateikti argumentaciją, gaires kaip eismo dalyviams susiorientuoti, suprasti kur yra „daugiabučių kiemas“ ir kur nėra. Nurodė pridedantis nuotraukas iš pranešimų, ištraukas iš KET, Vilniaus bendrąjį planą, Administracijos atsakymus (b. l. 2, 44).

Administracijos Infrastruktūros grupė Raštu informavo pareiškėją Administracijos pavedimu teikianti atsakymą į jo 2024-09-19 prašymą dėl gyvenamosios zonos taisyklių taikymo kiemuose. Paaiškinio, kad savivaldybė neįgaliota aiškinti teisės aktų taikymo, todėl pateikė nuomonę dėl gyvenamosios zonos taisyklių taikymo kiemuose. Pagal šiuo metu galiojančią Kelių eismo taisyklių (toliau – KET) redakciją, eismą gyvenamojoje zonoje reguliuoja XXI skyrius, kuriame nurodyta, kad pėstiesiems leidžiama vaikščioti važiuojamąja dalimi visoje gyvenamojoje zonoje, tačiau jie neturi trukdyti transporto priemonių eismui, gyvenamojoje zonoje pėstieji turi pirmumo teisę prieš transporto priemones, o šio skyriaus reikalavimai taip pat taikomi daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose. Teisės aktai neapibrėžia, kas yra daugiabučių gyvenamųjų namų kiemas. Manoma, kad daugiabučių gyvenamųjų namų kiemas turi būti suvokiamas, kaip erdvė, esanti aplink daugiabučius namus. Jis dažnai būna skirtas gyventojų poilsiui, vaikų žaidimams, automobilių stovėjimui ir socialiniams susitikimams. Kiemas gali turėti žaliąsias zonas, vaikų žaidimo aikšteles, suolelius, takelius ir kitus infrastruktūros elementus. Pagrindinis daugiabučių gyvenamųjų namų kiemo požymis yra daugiabutis gyvenamasis namas. Kituose keliuose ar teritorijose KET nenumato gyvenamosios zonos reikalavimų taikymo. Garažų teritorija paprastai reiškia plotą, kuriame yra statomi ar jau pastatyti garažai, skirti automobiliams ar kitoms transporto priemonėms laikyti. Garažai gali būti daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų teritorijose ir nutolusios nuo kiemų teritorijų, kaip yra (*duomenys neskelbtini*), šalia pėsčiųjų tilto per Oslo gatvę. Garažų teritorija neturi pagrindinio daugiabučių gyvenamųjų namų kiemo požymio, daugiabučio gyvenamojo namo, todėl ir gyvenamosios zonos reikalavimai garažų teritorijose, kurios yra ne daugiabučių gyvenamųjų namų kieme, negali būti taikomi. Aptariamam atveju (*duomenys neskelbtini*), šalia pėsčiųjų tilto per Oslo gatvę, į garažų teritoriją galima patekti iš (*duomenys neskelbtini*) gatvės, pravažiuojant per daugiabučių gyvenamųjų namų kiemus (gyvenamąją zoną), tiek ir dviračių taku nuo Laisvės pr. ir tiltu per Oslo gatvę. Iš pastarųjų dviejų krypčių eismo dalyviai net nevažiuoja (neina) per daugiabučių namų kiemus, todėl jiems nėra jokių gyvenamosios zonos požymių. KET yra nurodyti maksimalūs leistini greičiai skirtingose eismo zonose. Maksimalus leistinas greitis nėra tapatu saugiam greičiui. Saugus greitis yra toks greitis, kuris leidžia vairuotojui saugiai reaguoti į kelių sąlygas, kitus eismo dalyvius ir aplinkos pokyčius. KET 127 punkte nustatyta, kad vairuotojas privalo važiuoti neviršydamas leistino greičio. Pasirinkdamas važiavimo greitį, vairuotojas turi atsižvelgti į važiavimo sąlygas, ypač vietovės reljefą, kelio ir transporto priemonės būklę ir krovinį, meteorologines sąlygas, taip pat eismo intensyvumą, kad galėtų sustabdyti transporto priemonę iki bet kurios iš anksto numatomos kliūtis. Jis turi sulėtinti greitį ir prireikus sustoti, jeigu to reikia dėl susidariusių aplinkybių, ypač kai blogas matomumas (b. l. 3-5, 54-56).

Pareiškėjas su Administracijos Raštu nesutinka, prašo jį panaikinti. Pareiškėjo teigimu, Administracija Rašte nepagrindė bei nepaaiškinio, kodėl atsisakyta nagrinėti klausimą Eismo saugumo komisijoje.

Sprendžiant klausimą dėl Rašto teisėtumo, pažymėtina, kad Administracijos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis).

VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012-12-28 nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012 ir kt.). LVAT taip pat yra nurodęs, jog minėtasis teisės principais būtina vadovautis, nustatant, ar pateikta informacija yra pakankama. Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012-02-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012 ir kt.).

Taigi, byloje vertinama, ar į pareiškėjo 2024-09-19 prašymą Administracija pagal kompetenciją atsakė. Minėtas pareiškėjo prašymas ir jame keliamų klausimų turinys vertintini kaip atitinkantys Taisyklių 45.2 papunktyje nurodytam prašymui pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu, į kurį atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti.

Kaip minėta, pareiškėjas skunde Administracijos prašė prašyme nurodytą situaciją, susijusią su gyvenamosios zonos eismo organizavimu, išnagrinėti Eismo saugumo komisijoje.

Iš skundžiamojo Rašto matyti, jog pareiškėjo prašymą išnagrinėjo ir atsakymą pateikė Administracijos Infrastruktūros grupės vadovas I. K. Raštu atsakyta į pareiškėjo 2024-09-19 prašyme keliamus klausimus, tačiau nepasisakyta dėl pareiškėjo prašymo jam aktualų klausimą išnagrinėti Eismo saugumo komisijoje. Pareiškėjas skunde Komisijai iš esmės ir skundžiasi Administracijos sprendimu neperduoti jo prašymo nagrinėti Eismo saugumo komisijoje, o taip pat ir nepateikiant tokio atsisakymo (nagrinėti Eismo saugumo komisijoje) motyvų.

Remiantis nustatytomis aplinkybėmis, Komisija sutinka su pareiškėju, jog Rašte visiškai nėra atsakyta į pareiškėjo prašymą dėl jo keltų klausimų nagrinėjimo Eismo saugumo komisijoje. Juolab, kad iš pačio prašymo turinio matyti, jog pareiškėjas jau yra gavęs atsakymą iš Administracijos (2024-09-17) ir susipažinęs su pastarosios pozicija keliamu klausimu, kas pareiškėjo netenkina, todėl 2024-09-19 prašymu išreiškė pageidavimą, kad šį prašymą iš esmės išnagrinėtų Eismo saugumo komisija.

Pažymėtina, kad tik atsiliepime Administracija paaiškino, kodėl pareiškėjo 2024-09-19 prašymas nebuvo perduotas nagrinėti Eismo saugumo komisijoje, išdėstė pastarosios bei Administracijos Infrastruktūros grupės kompetencijos sritis. Tačiau toks atsakovės atsiliepime išdėstytas papildomas Rašto pagrindimas negali būti laikomas tinkamu ir / ar atitinkančiu teisės aktus. LVAT yra pasisakęs, kad, kilus ginčui teisme dėl individualaus administracinio akto, kuris yra be motyvų, tokia aktą priėmusio viešojo administravimo subjekto (atsakovo) pozicija, kad jis atitinkamu

procesiniu būdu (atsiliepime į pareiškėjo skundą ir pan.) bando nurodyti tokio akto motyvus, teismui negali būti pagrindas į tai atsižvelgti, nes VAI reikalavimai turi būti išpildyti priimant individualų administracinį aktą. Skundžiamo individualaus akto priėmimo motyvų nurodymas teisminio proceso metu (jei jie nėra nurodyti priimtame akte) negali būti vertinamas ir neturi įtakos nemotyvuoto akto teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui (žr., pvz., LVAT teismo 2013-06-13 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-940/2013; 2016-12-22 sprendimą administracinėje byloje Nr. A²⁰⁷⁴-146/2016).

Komisija, įvertinusi pareiškėjo 2024-09-19 prašymo, atsakovės atsakymo į minėtą prašymą, t. y. skundžiamo Rašto, turinį, nustatė, kad pareiškėjo ginčijamas Raštas pažeidžia pareiškėjo teises ir interesus, Administracija atsakė pareiškėjui, netinkamai įgyvendindama atsakymų į prašymus reglamentuojančių teisės normų (VAI 10, 11 straipsniai, Taisyklių 45 punktas) reikalavimus, dėl to skundžiamas Raštas naikintinas, o atsakovė įpareigotina pareiškėjo prašymą išnagrinėti iš naujo, laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo A. P. P. skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2024-10-14 atsakymą Nr. A51-147911/24(3.3.2.26E-INF) „Dėl saugaus eismo“.

Įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2024-09-19 prašymą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas